
Balanç dels dos anys de l'aplicació de la Llei de regulació del tabaquisme

La venda de tabac es redueix en 44 milions de paquets dos anys després de l'aplicació de la llei

A Catalunya s'han realitzat més de 21.000 inspeccions i 255 expedients sancionadors

El 84 % de les inspeccions en espais públics no detecten incompliments

La venda de tabac a Catalunya s'ha reduït en més de 44 milions de paquets de tabac durant els anys 2006 i el 2007, en els que s'ha aplicat la llei. En els dos anys, la disminució a Catalunya ha estat superior que la mitjana estatal.

L'aplicació de la llei ha reduït el tabaquisme passiu a l'àmbit laboral, tant pel que fa a la reducció de l'exposició a l'aire contaminat, com pel que fa a les millores en la salut dels treballadors. En els locals d'oci i de restauració que no s'han vist afectats per la llei, l'exposició ambiental al tabac segueix sent preocupant, especialment per a les persones que hi treballen durant hores.

Aquesta és una de les conclusions a les que s'ha arribat en la Jornada de Debat "La regulació del tabaquisme i els seus efectes: valoració de la situació als dos anys de la Llei 28/2005", organitzada a Barcelona per la Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut, l'Agència de Salut Pública de Barcelona, i la Fundación Salud, Innovación y Sociedad a la seu del Foment del Treball Nacional.

En l'informe presentat, "**Canvis en actituds, creences i conductes en relació amb l'aplicació de la Llei 28/2005 de mesures contra el tabaquisme**" de la Fundació Salut, Innovació i Societat, es mostra que s'ha reduït la publicitat del tabac i el seu consum, però que hi ha una percepció generalitzada de discriminació vers els treballadors de la restauració i l'hostaleria.

A Catalunya s'han realitzat un total de 21.346 inspeccions durant l'any 2007, respecte les 11.380 de l'exercici anterior, el que suposa un increment de més del 14%. Aquestes han vingut en 801 casos per denúncies prèvies.

El nivell de compliment de la llei és generalment bo (el 84 % de les inspeccions no detecten incompliments, i quan es detecten, la majoria són per senyalització o per compartimentació inadequades). El percentatge d'incorreccions és estable entre el 2007 i el 2006.

Hi ha 255 expedients sancionadors iniciats en total; l'any 2007 el nombre era de 177, el que suposa un increment del 126% respecte a l'any anterior -78-.

El nombre de sancions imposades en ferm és de 118 expedients. La resta, 137, estan en tramitació. El seu import més freqüent és de 1.000 €, amb una oscil·lació entre els 30 € (consum per fumar en lloc prohibit) i 2.000 € com a infracció greu, sent el límit més elevat de 10.000€.

Els àmbits més freqüentment expedientats són bars-restaurants de més de 100 m² que han optat per deixar fumar però que no han habilitat adequadament espais per a fumadors, i forns-pastisseries que deixen fumar en determinants espais tot i que la prohibició és total en aquest tipus d'establiment. De tots els expedients, un 58% correspon a bars i restaurants, un 27% a forns-pastisseries, 8,2% a individus per consum, 4,7% a establiments d'alimentació.

L'any 2005 es van vendre a Catalunya 888.711.123 paquets de cigarretes, l'any 2006 en van ser 858.458.054, i l'any 2007 en van ser 844.082.171 (Dades del Comisionado para el Mercado de tabacos; <http://www.cmtabacos.es/wwwcmt/paginas/ES/mercadoEstadisticas.tmpl>)

Per tant, s'ha produït una **davallada significativa de vendes que s'ha mantingut des de l'any 2006**: a Catalunya es van vendre 30.253.069 paquets de tabac menys al 2006 que durant el 2005, i aquesta davallada de vendes va continuar durant el 2007 en que es van vendre 14.375.883 paquets menys que al 2006). En ambdós casos, la disminució es major que la mitjana estatal.

La valoració de la llei i la seva implantació per part de la població catalana ha estat molt positiva. En les Enquestes sobre la posició de la població catalana davant la Llei de Mesures Sanitàries contra el Tabac realitzades pel Departament de Salut mostra que la valoració mitjana de la llei (en una escala del 0 al 10) era al desembre de 2005, un 7'75; al juny de 2006, 7'85; i al març de 2007, 8'08.

L'Informe "**Canvis en actituds, creences i conductes en relació amb l'aplicació de la Llei 28/2005 de mesures contra el tabaquisme**" de la Fundació Salut, Innovació i Societat ha analitzat mitjançant grups focals l'aplicació de la normativa als 5, 10 i 15 mesos a les ciutats de Barcelona i Madrid, extraient les conclusions següents: Es valora la llei com necessària i oportuna, i es pensa que s'han assolit importants nivells de supressió de publicitat del tabac i una reducció encoratjadora del seu consum, però que hi ha una percepció generalitzada de discriminació vers els treballadors de la restauració i l'hostaleria.

Per altra part, diversos estudis quantitius presentats al llarg de la jornada mostren que:

S'aprecien resultats positius per a la salut en l'aplicació de la llei:

La llei ha tingut un impacte molt positiu en la reducció de l'exposició involuntària al tabaquisme passiu a l'àmbit laboral, amb una disminució de més del 80% en les oficines i dependències de la administració.

Als bars i restaurants que han prohibit fumar i a les zones de no fumadors on s'han establert espais separats s'ha trobat una disminució de més del 90% de la contaminació per fum del tabac. En canvi, als locals on es permet fumar no s'han observat canvis significatius.

En conjunt, la llei ha tingut un impacte important per reduir de forma dràstica la contaminació per fum ambiental de tabac en les oficines tancades, i ha mostrat una millora important als bars i restaurants on no es permet fumar, si bé la majoria de treballadors en aquests locals continuen encara exposats de forma habitual al fum del tabac.

S'ha apreciat també una millora de la salut dels treballadors, amb disminució de simptomatologia irritativa respiratòria i ocular (encara pendent d'estudi).

A la Regió Sanitària de Barcelona s'ha observat una reducció de la mortalitat per Infart agut de miocardi (en estudi): reducció de més d'un 11% de les altes per al 2006 respecte als anys anteriors, que era d'un 5% interanual. Aquest estudi s'està replicant amb dades de tot Catalunya.

Aquestes actuacions, sumades a les actuacions **d'informació i sensibilització** de la població, així com de **suport a l'abandonament del tabaquisme**, contribuiran a consolidar la tendència favorable a la disminució del consum de tabac que estem observant a Catalunya. Aquesta tendència és el resultat tant d'un menor inici en les franges joves com d'una forta dinàmica de cessació en les franges adultes. També les dades de l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA) 2006 mostren com per primera vegada en els darrers 25 anys, baixa el tabaquisme en la població femenina.

A Catalunya, els recursos públics d'ajuda a deixar de fumar engloben Centres d'Atenció Primària, hospitals, Centres d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva, 22 unitats especialitzades, farmàcies i la línia telefònica d'ajuda a deixar de fumar (902 111 444, Sanitat Respon). Un 74% dels Centres d'Atenció Primària i un 77% dels hospitals formen part de les xarxes que estan treballant específicament el tema, així com també està en desenvolupament el programa "Embaràs sense fum". Durant el 2007, han deixat de fumar 42.653 persones ateses als Centres d'Atenció Primària de l'ICS. Més de 400 persones han participat en el Concurs "Exfumador Europeu de l'any 2008" que es celebra per primer cop aquest any.

Durant els anys 2006 i 2007 s'han finançat 4.358 tractaments farmacològics gratuïts en col·lectius de malalts ingressats, embarassades i professionals amb rols exemplars.

1 de febrer de 2008